Rapsåret 2017

HS Skåne Jordbrukardagar

Paul Leteus, HIR Skåne AB

HIR Skåne

Ömsom vin, ömsom vatten!

Genomsnittliga rapsskördar

År	Hela landet (kg/ha frö)	Syd (Skåne, Halland, Blekinge) (kg/ha frö)
2017	3625	3607
2016	3158	3000
2015	4146	4042
2014	3930	3960
2013	3205	3578

Källa: SFO, inrapporterade skördar

Genomsnittliga rapssköredar 2013-2017

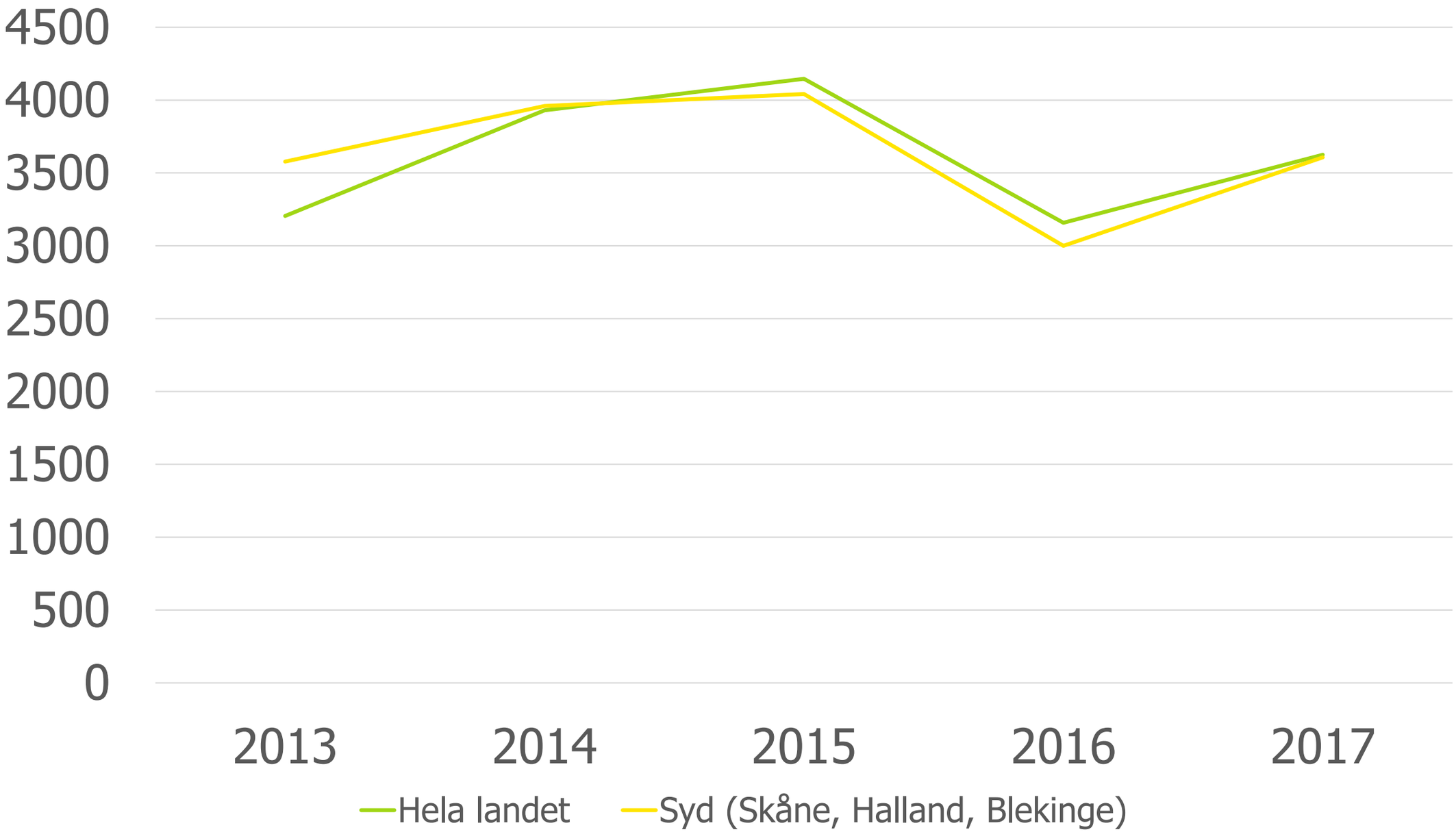

Rapsjordloppa – höstinflygning

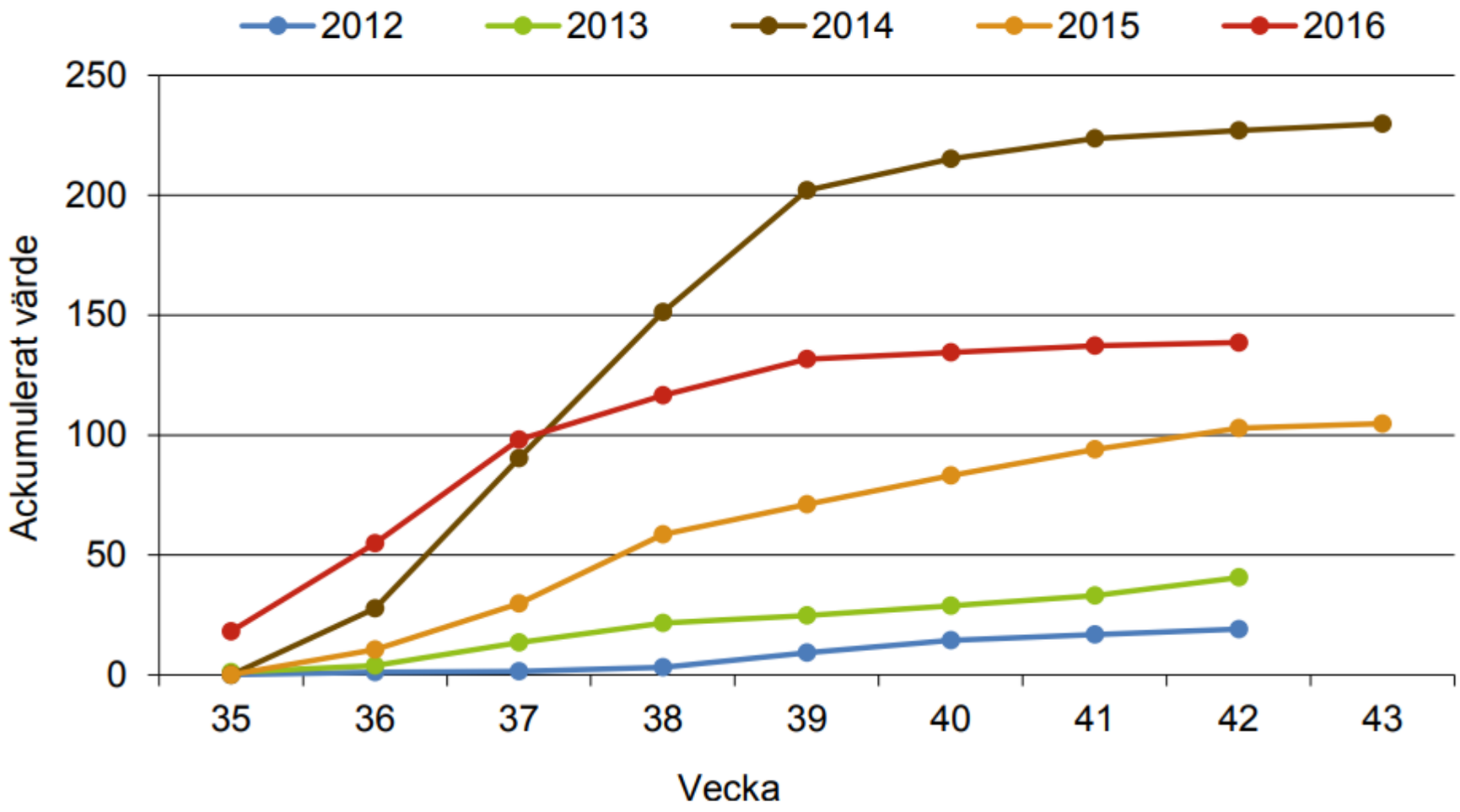

Figur 52. Höstinflygning av antalet rapsjordloppa till höstrapsfält 2012–2016, skålfångster. Medeltal av 15–20 fält per år i Skåne + ett fält i Blekinge 2014–2016. Den veckovisa fångsten av rapsjordloppor är summerad.

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Rapsjordloppa - larvförekomst

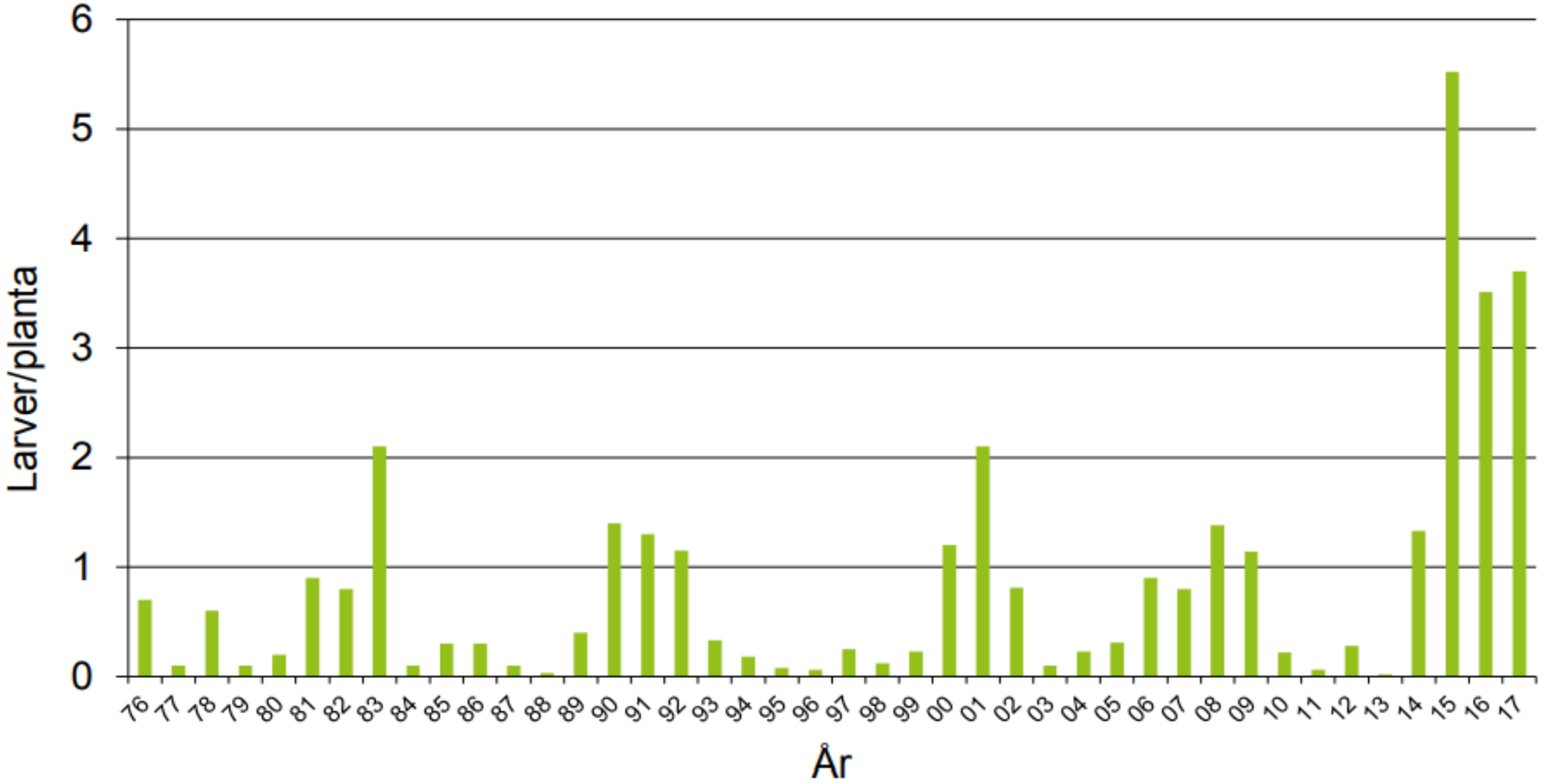

Figur 54. Antal larver per planta i obehandlade höstrapsfält i Skåne 1976–2017. Resultat av provtagning i mars–april.

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Sammanfattning – insekter höst

- Fortsatt hög förekomst av rapsjordloppa, men populationen på väg ner efter topp 2014.
- I medeltal 3,7 larver på våren i obehandlade fält (0,3-8,2)
- Störst förekomst i sydvästra Skåne, minst i nordöst

- Relativt stor förekomst av lilla kålflugan. Larvskador på 15% av rötterna. Oklar betydelse.

HIR Skåne

Anledning #1 till låg skörd 2017

Foto: Mattias Hammarstedt, HIR Skåne

Bomullsmögel i Skåne 1988-2017

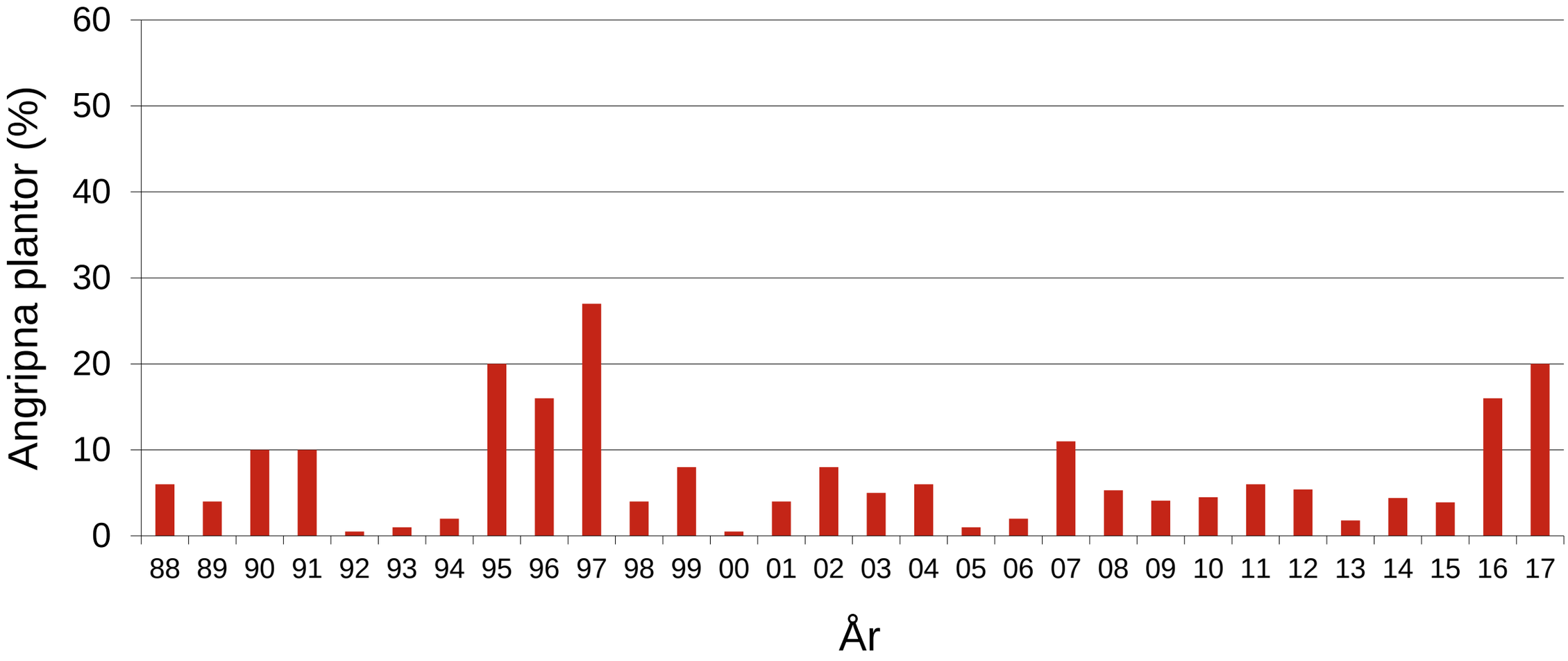

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Kransmögel 1988-2017

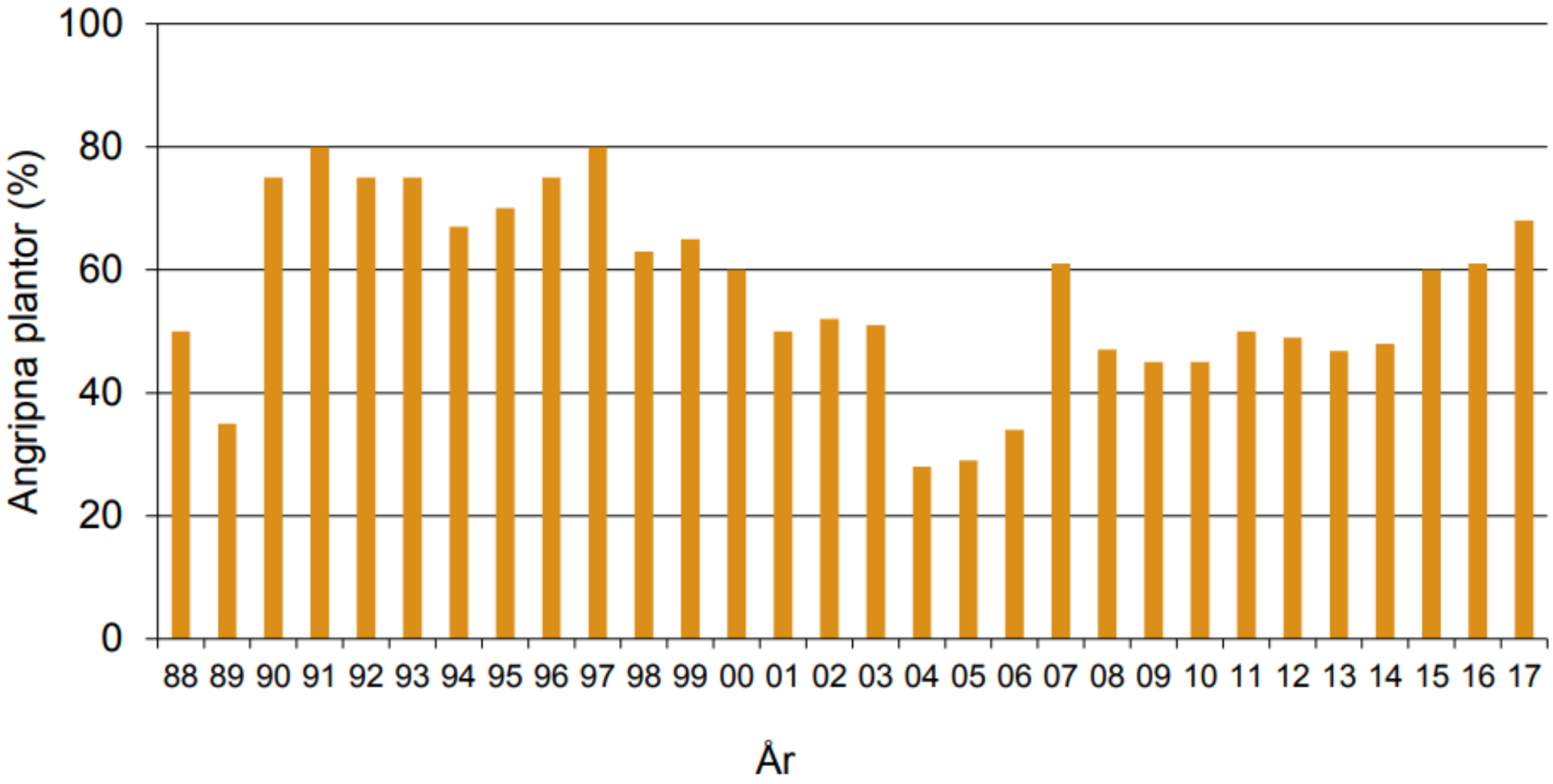

Figur 58. Genomsnittligt maxangrepp av kransmögel i höstraps i Skåne 1988–2017.

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Stjälkangrepp av torröta

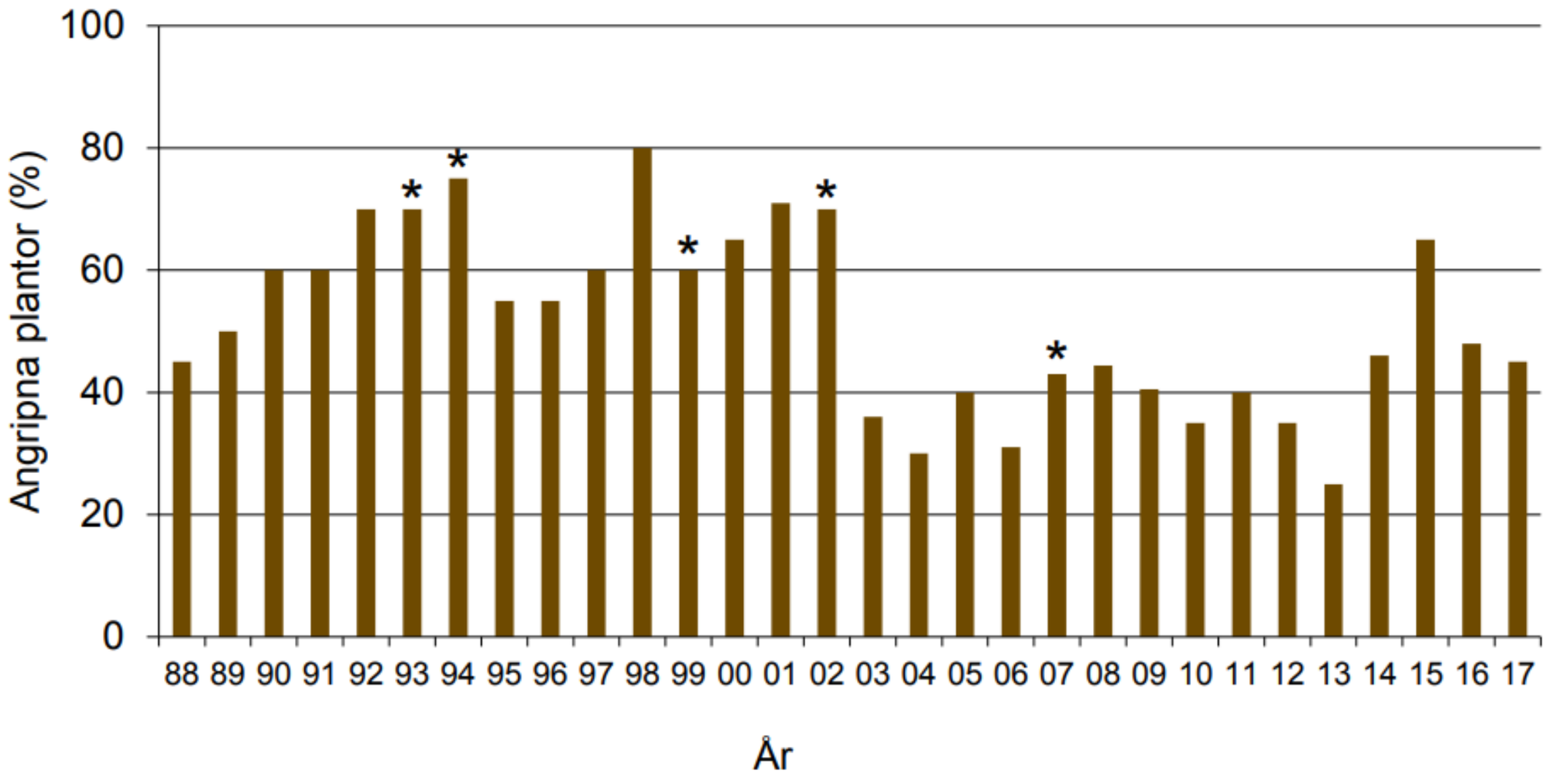

Figur 59. Stjälkangrepp av torröta (ljus Phoma) i höstraps i Skåne 1988–2017. * År med angrepp av rothalsröta.

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Svampbehandling 2017

Resultat från 5 försök

	Skörd (kg/ha frö)	Merskörd (kg/ha frö)
Obehandlat	4654	0
1 l Amistar Gold	4957	303
0,5 kg Cantus	4877	223
1 l Pictor Active	5005	351
0,7 l Proline	5056	402
1 l Propulse	5032	378
0,5 l Proline + 0,5 l Azaka	4984	330

Genomsnittlig merskörd: 331 kg/ha

Sammanfattning svamp 2017

- Betydligt större angrepp av bomullsmögel än det fanns anledning att tro på förhand
- Även lokaler med bra växtföljd och torrt klimat drabbades
- Bra lönsamhet för behandling, i genomsnitt 330 kg/ha merskörd.
- 0,7 liter Proline har givit högst skörd. Tendens att ren Cantus har fungerat sämre detta år.
- Notera var höstrapsen odlades 2017!

Bomullsmögel – vidga vyerna!

- Inventering av 39 st obehandlade fält i Halland visade bl.a. följande:
  - Mottaglig gröda (raps, ärter, åkerbönor) de senaste 4-5 åren ökar risken
  - Risken ökar ytterligare om mottaglig gröda odlats på *angränsande fält* de senaste 4-5 åren
  - Bevaka grannarnas växtföljd och väg även in historiken på närliggande fält när bekämpningsbehovet ska bedömas

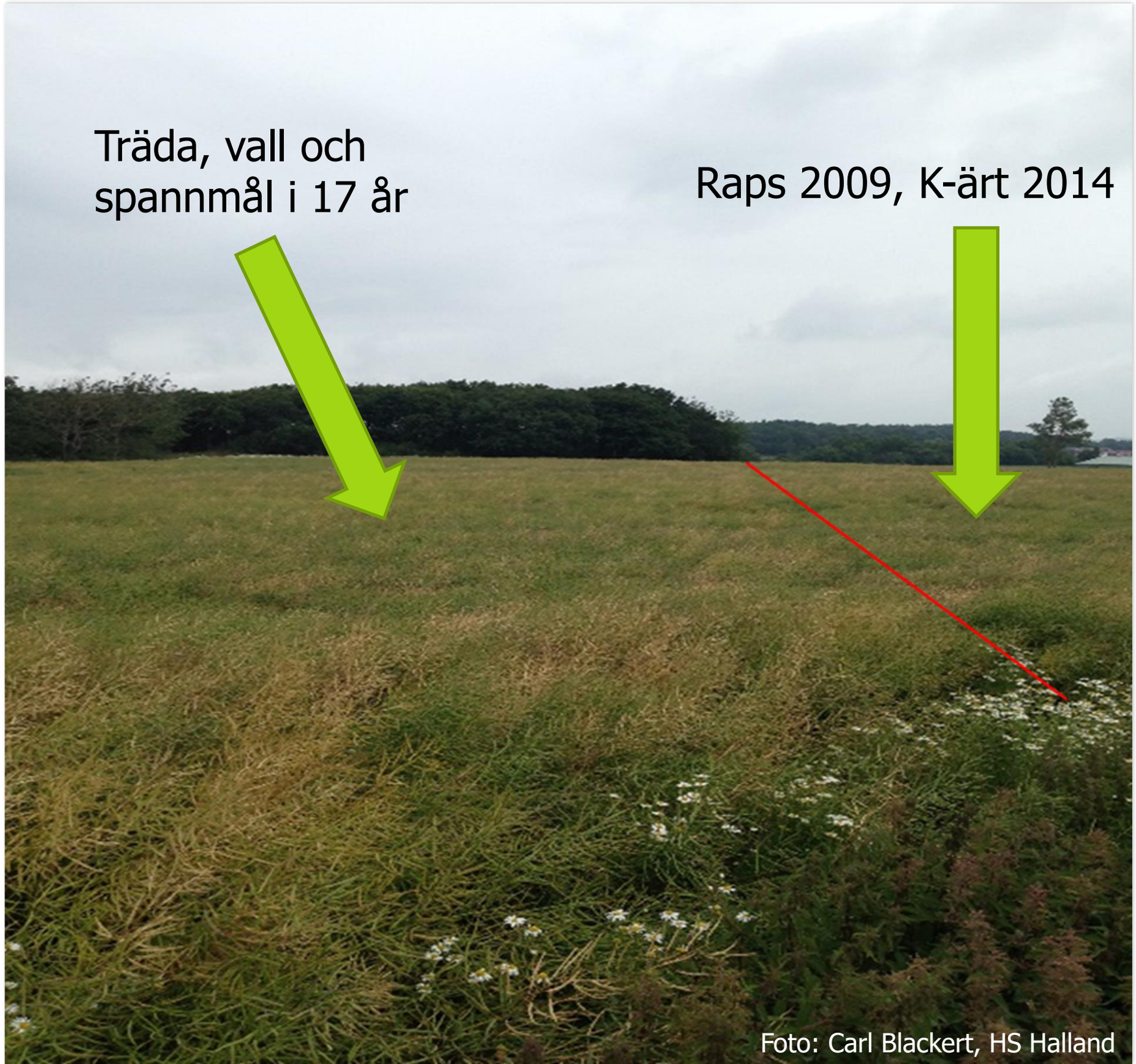
Träda, vall och
spannmål i 17 år
Raps 2009, K-ärt 2014
Foto: Carl Blackert, HS Halland

Anledning #2 till låg skörd 2017

Angrepp av skidgallmygga 2015-2017

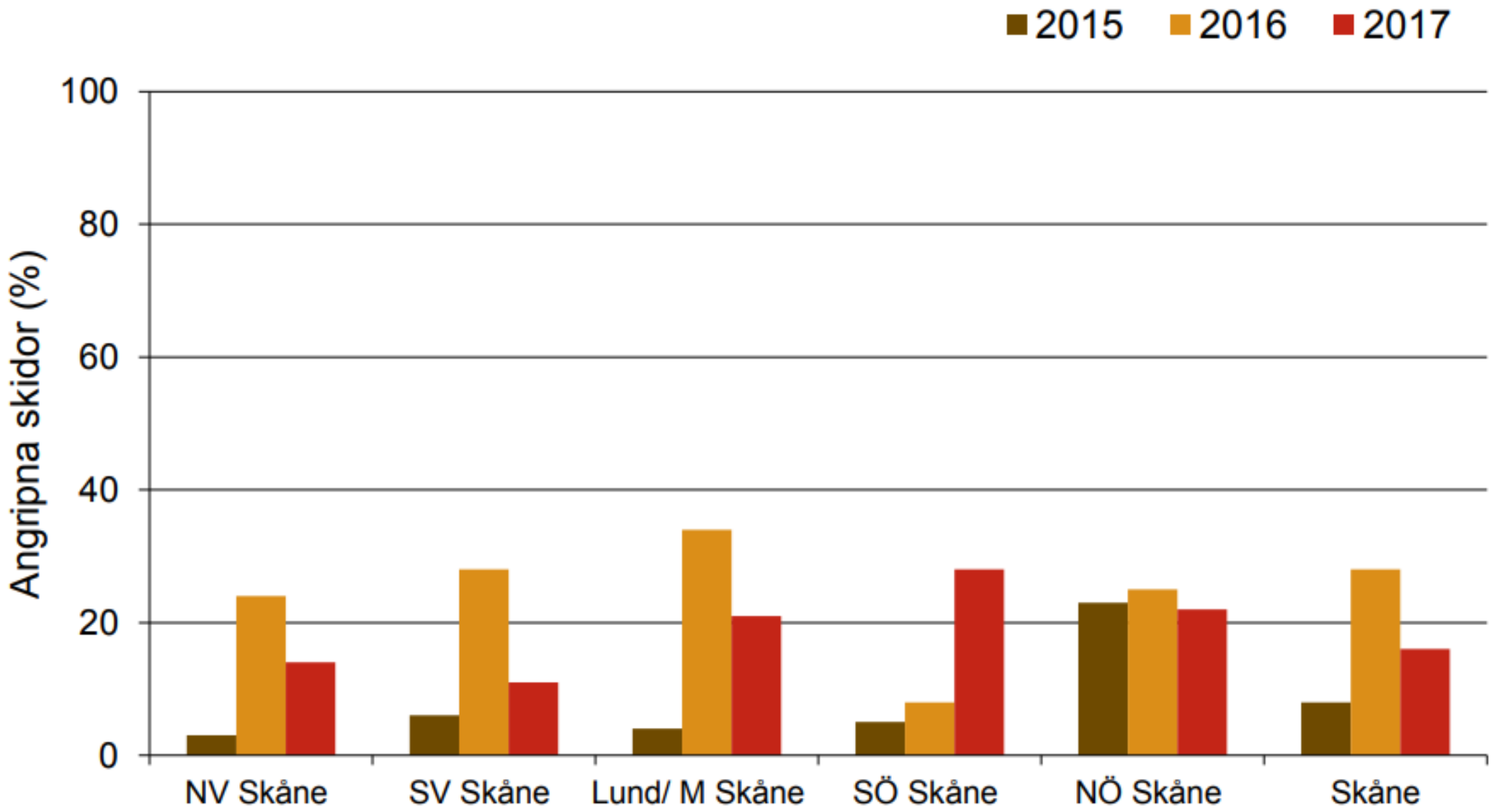

Figur 56. Inventering av skidgallmygga i höstraps. Medeltal i olika områden i Skåne 2015–2017. Inventeringarna är delvis styrda till fält med skador.

Källa: Växtskyddscentralen, Alnarp

Insektsbehandling 2017

Resultat från 4 försök

	Skörd (kg/ha frö)	Merskörd (kg/ha frö)
Obehandlat	4007	0
0,3 l Fastac st 67	4420	413
0,2 l Mavrik st 67	4233	226
0,15 kg Mospilan SG st 67	4284	277
0,17 l Avaunt st 57 + 0,3 l Biscaya st 67	4418	411
0,15 kg Mospilan st 57 + 0,2 l Mavrik st 67	4198	191
0,2 l Mavrik st 61 + 0,15 kg Mospilan st 67	4421	414
0,2 l Mavrik st 61	4172	165

Genomsnittlig merskörd: 300 kg/ha

Sammanfattning insekter 2017

- Överlag något mindre problem än 2016, men lokalt förekom starka angrepp av skidgallmygga
- Svårt att få full effekt med endast 1 behandling
- Bra lönsamhet för behandling, i genomsnitt 300 kg/ha merskörd.
- Fastac, Avaunt + Biscaya och Mavrik + Mospilan har givit högst merskörd, drygt 400 kg.
- Rubbad balans efter att betning av utsädet upphört?
- Fara i rutinmässiga behandlingar framöver – följ bekämpningströsklar för att undvika värre problem på sikt!

HIR Skåne

Anledning #3 till låg skörd 2017

Foto: Mattias Hammarstedt, HIR Skåne

HIR Skåne

Klumprotsjuka – att tänka på

- Smitta finns kvar i jorden i upp till **20 år**. Se till att inte i onödan sprida infekterad jord på/till gården!
- Betodlare bör vara särskilt uppmärksamma. Stora mängder smittad jord kan finnas på betupptagare och rensverk.
- Inte ovanligt att smittan finns ”i bakgrunden” när skördarna sviker.
- Var försiktig med mellangrödor. Speciellt vitsenap, men även oljerättika kan angripas av klumprotsjuka.
- Tag för vana att ta jordprov i god tid innan sådd. Resistenta sorter är ett alternativ vid måttlig infektion. Vid stark smitta är det bättre att avstå rapsodling.

HIR Skåne

Anledning #1 till låg skörd 2018

HIR Skåne

Sniglar hösten 2017

Sniglar hösten 2017

- Totalt sett något mindre angrepp än befarat med tanke på förutsättningarna

- Nästan omöjligt att stoppa sniglarnas framfart vid stora förekomster

- Partier med fin raps växer bredvid kalätna delar

Ferrex

Sluxx HP

ATR

Start, Ingen nederbörd

Efter 50 mm nederbörd efter 10 dagar

Efter 68 mm nederbörd efter 15 dagar

Källa: Vkst 2017 (DK)

HIR Skåne

Anledning #2 till låg skörd 2018

Anledning #3 till låg skörd 2018

Foto: Paul Leteus, HIR Skåne

Resultat L5-8010, 2017 (3 försök)

2 st plöjda + 1 st plogfritt

	Strategi/behandlingar	Visby	Tygelsjö	Löderup	Genomsnitt	Relativtal
A.	Obehandlat	2070	5238	3711	3673	100
B.	2,1 l Devrinol +(0,5 l Select + 0,5 l Renol) (Nedbr 5 cm)	2833	5082	4827	4247	116
C.	2,1 l Devrinol +(0,5 l Select + 0,5 l Renol) (<3 d efter sådd)	2951	5278	4528	4252	116
D.	2,1 l Devrinol + 0,25 l Centium + (0,5 l Select + 0,5 l Renol)	2761	5206	4718	4228	115
E.	0,25 l Centium + 1,25 l Kerb + (165 g Matrigon + 0,5 l Renol)	2527	5423	4042	3997	109
F.	0,25 l Centium + (0,5 l Select + 0,5 l Renol)	2528	5128	4580	4079	111
G.	0,25 l Centium + (16,5 g Salsa + 0,2 l vätmedel) + (0,5 l Select + 0,5 l Renol) +(0,3 l Galera + 0,3 l PG26N)	1666	5333	3361	3453	94
H.	0,25 l Centium + (0,5 l Select + 0,5 l Renol) + (140 g Matrigon + 0,5 l Renol)	2473	5274	4395	4047	110
I.	0,33 l Centium + (0,5 l Select + 0,5 l Renol) + (165 g Matrigon + 0,5 l Renol)	2571	5301	4120	3997	109
J.	0,25 l Kalif + (1,5 l Agil) + (165 g Matrigon + 0,5 l Renol)	2375	5150	4284	3936	107
K.	16,5 g Salsa + 0,2 l vätmedel + (0,5 l Select + 0,5 l Renol) + (0,3 l Galera + 0,3 l PG26N)	1874	5235	3303	3471	94

Ogräsproblematik 2017-2018

- Svårt att komma ut i tid i en del fall – försämrad effekt
- Tillväxthämning pga stora regn efter behandling
- Se upp med Galera på våren!
- Nya produkter tar över 2018?